

Hans Magnus Enzensberger
De telduivel

Een hoofdkussenboek voor iedereen
die bang voor wiskunde is

Met tekeningen van Rotraut Susanne Berner
Vertaald door Piet Meeuse

2013

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Hans Magnus Enzensberger
De telduivel

Een hoofdstukboek voor iedereen
die bang voor wiskunde is

Copyright © 1997 Carl Hanser Verlag München/Wien

Copyright Nederlandse vertaling © 1997 Piet Meeuse

Eerste druk februari 1998

Tweede druk april 1998

Derde druk augustus 1998

Vierde druk december 1999

Vijfde druk 2000

Zesde druk oktober 2005

Zevende druk maart 2013

Oorspronkelijke titel *Der Zahlenteufel*

Oorspronkelijke uitgever Carl Hanser Verlag

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie Rotraut Susanne Berner

Druk Bariet, Steenwijk

ISBN 978 90 234 7764 8

NUR 301/200

www.debezigebij.nl

Voor Theresia

De eerste nacht

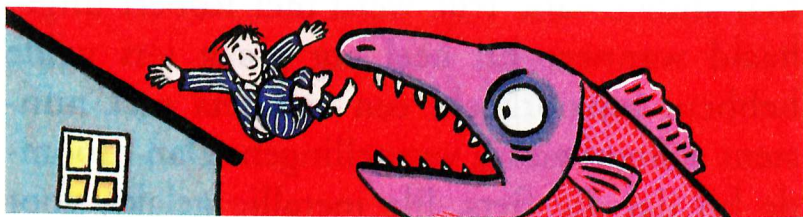
De eerste nacht was voor Robert een
grote uitdaging. Hij had nog nooit
in een bed geslapen en was nu
alleen in een vreemde omgeving.
Hij was bang om te vallen en
omdat hij niet wist hoe hij moest
slapen. Hij had ook nog nooit
gehoord van nachtelijke
geroel en was bang dat het
om iets ernstigs ging. Hij had
ook nog nooit van de droom
gehoord en was bang dat het
om iets ernstigs ging. Hij had
ook nog nooit van de droom
gehoord en was bang dat het
om iets ernstigs ging. Hij had
ook nog nooit van de droom
gehoord en was bang dat het
om iets ernstigs ging.

Dromen, daar had Robert schoon genoeg van. Ik ben toch altijd de sigaar, zei hij bij zichzelf. In een droom werd hij bijvoorbeeld vaak door een reusachtige, onsmakelijke vis opgeslokt, en als het weer eens zover was, snoof hij ook nog een afgrijselijke stank op. Of hij roetsjte langs een eindeloze glijbaan steeds dieper de diepte in. Hij kon *Stop!* of *Help!* roepen zoveel hij wilde, het ging almaar sneller en sneller bergafwaarts met hem, net zo lang tot hij zwetend wakker schrok.

Een andere valse truc werd met Robert uitgehaald wanneer hij heel erg graag iets wilde hebben, bijvoorbeeld een racefiets met minstens achtentwintig versnellingen. Dan droomde hij dat die fiets, lila metallic gelakt, voor hem klaarstond in de kelder. Het was een ongelooflijk heldere droom. Daar stond de fiets, links van het wijnrek, en hij wist zelfs de combinatie van het cijferslot: 12345. Dat was nog eens makkelijk te onthouden! Midden in de nacht werd Robert wakker, nog half slaapdronken pakte hij de sleutel van de plank en

waggelde in zijn pyjama de vier trappen af – en wat vond hij links naast het wijnrek? Een dode muis. Dat was bedrog! Een heel gemene truc.

Mettertijd kwam Robert erachter hoe je je tegen die gemene streken kon verweren. Zodra hij zoiets droomde, dacht hij bliksemsnel, zonder wakker te worden: daar heb je die akelige ouwe vis weer. Ik weet precies hoe het nu verdergaat. Die wil me opslokken. Maar het is zo klaar als een klontje dat het een gedroomde vis is, en die kan me natuurlijk alleen in een droom opslokken, en anders niet. Of hij dacht: nu roetsj ik alweer naar beneden, niks aan te doen, ik kan het niet tegenhouden, maar ik roetsj toch niet *echt*.

En zodra die fantastische racefiets voor de tweede keer opdook, of een computerspelletje dat hij absoluut wilde hebben – daar stond het toch, heel duidelijk, binnen handbereik naast de telefoon –, wist Robert al dat het weer eens klinkklare oplichterij was. Hij keek niet eens meer naar de fiets. Hij liet hem gewoon staan.

Maar hoe sluw hij het ook aanpakte, het was toch allemaal vervelend, en daarom was hij nogal slecht te spreken over zijn dromen.

Tot op een dag de telduivel verscheen.

Robert was allang blij dat het deze keer geen hongerige vis was waarvan hij droomde, en dat hij niet van een heel hoge, wiebelige toren op een eindeloze glijbaan steeds dieper de diepte in roetsjte. In plaats daarvan droomde hij van een weiland. Het gekke was alleen dat de gras-sprieten ver in de lucht omhoogstaken, zo hoog dat ze Robert boven zijn hoofd en zijn schouders groeiden. Hij keek om zich heen en zag vlak voor zich een tamelijk oud en klein heertje, ongeveer zo groot als een sprinkhaan, dat op een veldzuringblad zat te wippen en hem met glinsterende oogjes aankeek.

– Wie ben jij dan wel? vroeg Robert.

De man schreeuwde hem verrassend luid toe:

– Ik ben de telduivel!

Maar Robert wou zich door zo'n dwerg niet op zijn kop laten zitten.

– Om te beginnen, zei hij, bestaat er helemaal geen telduivel.

– O nee? Waarom praat je dan met me, als ik niet eens besta?

– En verder haat ik alles wat met wiskunde te maken heeft.

– Hoe dat zo?

– ‘Wanneer twee bakkers in zes uur 444 krakelingen bakken, hoe lang hebben vijf bakkers dan nodig om 88 krakelingen te bakken?’ – Wat een flauwekul, foeterde Robert verder. Een idiote manier om je tijd te verdoen. Dus verdwijn! Hoepel op!

De telduivel sprong zwierig van zijn zuringblad en nam plaats naast Robert, die uit protest tussen het boomlange gras op de grond was gaan zitten.

– Hoe kom je aan dat krakelingenverhaal? Waarschijnlijk van school.

– Waar anders vandaan, zei Robert. Meneer Van Balen, de nieuweling die in onze klas wiskunde geeft, heeft namelijk altijd honger, terwijl hij al zo dik is. Als hij denkt dat wij het niet in de gaten hebben omdat we op onze sommen zitten te broeden, haalt hij altijd stiekem een krakeling uit zijn aktetas. Die vermaakt hij dan terwijl wij zitten te rekenen.

– Nou ja, zei de telduivel, en hij grijnsde. Geen kwaad woord over je leraar, maar met wiskunde heeft dat echt niks te maken. Zal ik je eens wat zeggen? De meeste echte wiskundigen kunnen helemaal niet rekenen. Bovendien vinden ze het zonde van de tijd. Daar heb je toch je zakjapannertje voor? Heb jij dat niet?

– Jawel, maar die mogen we op school niet gebruiken.

